

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗИМОВОГО ДИСТАНЦІЙНОГО МОДУЛЯ 2018-2019 Н. Р.

Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко

У 2018-2019 навчальному році вже втретє проводився зимовий дистанційний модуль. Термін його проведення 1 лютого - 3 березня 2019 року. Зупинимось на якісних та кількісних показниках, які характеризують проведення зимового дистанційного модуля. Для проведення дистанційного модуля необхідно було спочатку зареєструвати в системі дистанційного навчання (СДН) викладачів академії. Реєстрація проводилася співробітниками центру. Викладач одержував власні реєстраційні дані (логін (Username), пароль (Password)) для входу у СДН. В даний момент в СДН ОНАХТ зареєстровані всі лектори, крім того, багато асистентів, які технічно допомагають більш досвідченим колегам.

Для допомоги студентам в освоєнні дистанційних технологій нами ще 2 роки тому були розроблені «Методичні рекомендації студентам щодо навчання з використанням технологій дистанційного навчання». Ці матеріали були розміщені на інформаційному сайті центру дистанційного навчання ОНАХТ за електронною адресою: <http://dlc.onaft.edu.ua/>. Підключення студентів певних груп до курсів викладачів робилося, як і раніше, співробітниками центру за поданнями кафедр.

Для допомоги викладачам з приводу створення та супроводження дистанційних курсів нами були розроблені «Методичні рекомендації щодо організації навчання з використанням технологій дистанційного навчання». Ці матеріали також були розташовані на інформаційному сайті центру та одночасно через відповідальних осіб по кафедрам розповсюджені серед викладачів академії.

До початку зимового дистанційного модуля кожен викладач повинен був створити власний курс (курси). Всі зроблені дистанційні курси (їх зараз більше 2000) були розміщені на сайті центру дистанційного навчання ОНАХТ за електронною адресою: <http://moodle.onaft.edu.ua/>. Загальна кількість дистанційних курсів для зимового модуля 2017-2018 н. р. становила 878.

Кожен викладач повинен був до початку зимового модуля визначити об'єм матеріалу, який він виносить на самостійне вивчення у дистанційному режимі. Враховуючи термін проведення модуля цей об'єм має становити від 15 до 20% по відношенню до загального об'єму семестрового матеріалу. Матеріал може включати: 1) декілька лекцій у текстовому чи відео-форматі; 2) посилання на зовнішні ресурси, де розташований певний матеріал у вільному доступі; 3) лабораторні роботи, практичні чи семінарські заняття (залежно від дисципліни, якщо їх можливо виконати поза межами аудиторії); 4) тести або (та) контрольні завдання для перевірки засвоєння вивченого матеріалу; 5)

список літератури при вивченні дисципліни; 6) рекомендації, вимоги щодо самостійного вивчення цього матеріалу протягом зимового модуля. При бажанні можливо було наповнення курсу також іншими матеріалами.

Одна дисципліна могла мати декілька дистанційних курсів (приклади - Фізика, Вища математика, Іноземна мова, Українська мова за професійним спрямуванням, якщо дисципліна має певні особливості для студентів різних спеціальностей), навпаки один курс міг бути спільним для декількох викладачів (приклад - Технічна мікробіологія, яка викладається на різних спеціальностях).

Рисунок 1. Фрагмент дистанційного модуля курсу «Вища математика»

Оскільки на сайті центру дистанційного навчання були розміщені повні семестрові курси, в них повинні були знаходитись вимоги щодо вивчення певної частини відповідної дисципліни у дистанційному форматі.

На рис. 1 та 2 показані приклади створених дистанційних курсів «Вища математика» та «Філософія» з певними вимогами щодо зимового дистанційного модуля.

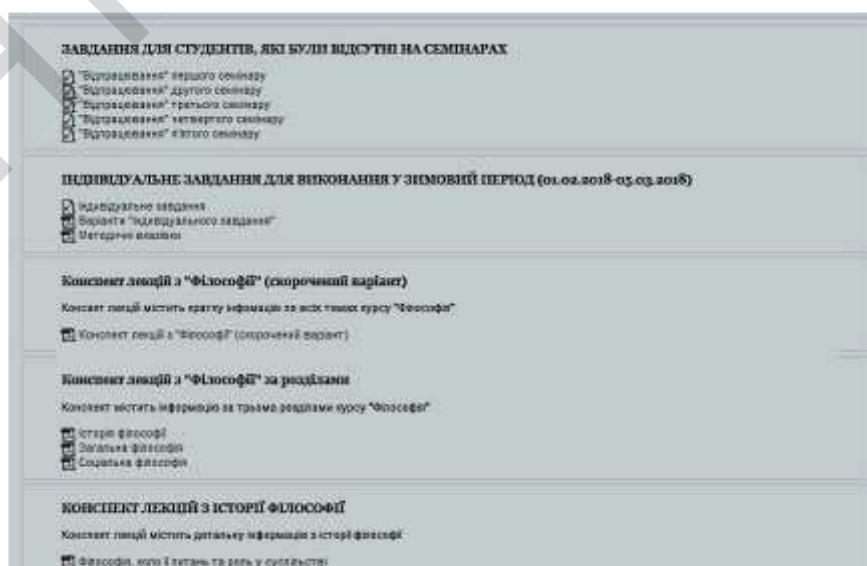

Рисунок 2. Фрагмент дистанційного модуля курсу «Філософія»

У дистанційному модулі цього року брали участь 3120 користувачів, з яких 366 лекторів та 2754 студентів. На рис. 3 показана динаміка відвідування дистанційних курсів всіма користувачами.

Рисунок 3. Динаміка відвідувань користувачами дистанційних курсів

Студенти реєструвалися в центрі дистанційного навчання за сприяння деканатів, створений список логінів та паролів був переданий до відповідних деканатів. Зараз в системі зареєстровані всі студенти денної форми навчання (саме на них орієнтований дистанційний модуль) та всі студенти заочної форми навчання. В деканатах була організована процедура передачі реєстраційних даних студентам. В дистанційному модулі брали участь тільки ті студенти, у яких є відповідні дисципліни у другому семестрі.

Дистанційна частина весняного семестру почалася 1 лютого та продовжувалася до 3 березня 2019 року. Викладачі працювали online зі студентами. Викладачі працювали online зі студентами. Студенти відвідували дисципліни, до яких вони були підключені. Викладачі-лектори аналізували відвідування, відповідали на запитання як в системі дистанційної навчання, так і за допомогою електронної пошти. На рис. 4 показана динаміка накопичення різних дисциплін, а на рис.5 - зміна кількості відвідуваних дисциплін за добу, причому для порівняння надані відповідні дані за 2018 рік. Цього року студенти щоденно відвідували від 440 до 850 дисциплін. Аналіз показав, що кількість різних відвідуваних курсів була 1871. Оскільки в межах дистанційного модуля загальна кількість дисциплін становила 878, то отже всі дистанційні курси відвідувалися, а решта відносилася до осіннього семестру. Середня кількість відвідуваних дисциплін становила 640 за добу (торік ця кількість становила 597 за добу).

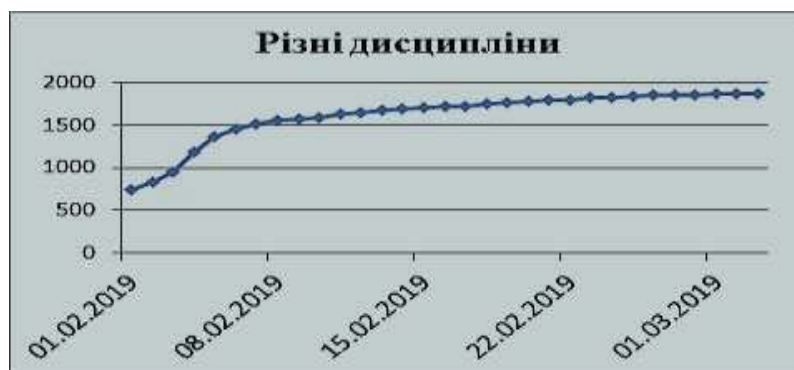

Рисунок 4. Динаміка накопичення різних дисциплін

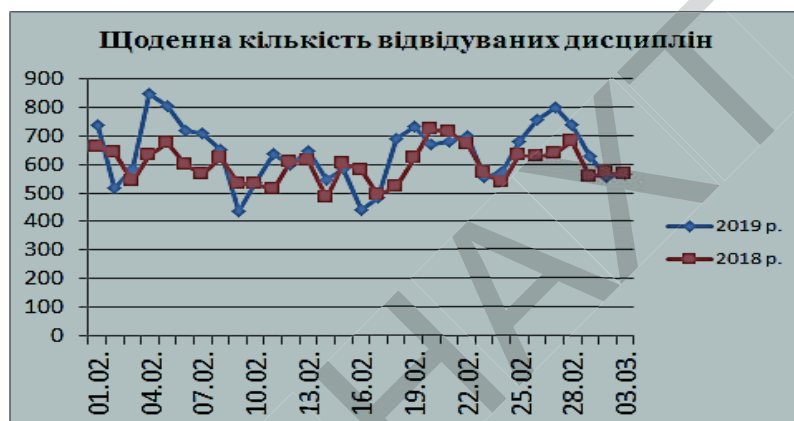

Рисунок 5. Щоденна кількість відвідуваних дисциплін

На рис. 6 показана кількість подій з 1 лютого по 3 березня 2019 року (для порівняння наведені відповідний графік для дистанційного модуля 2018 року). Що ми розуміємо під кількістю подій в системі дистанційного навчання?

Кількість подій включає в себе, по-перше, відвідування користувачами окремих курсів (дисциплін), далі, в межах одного курсу виконання різних дій (перегляд, тестування та т. ін.), різні заходи на курси протягом доби. За період проведення дистанційного модуля щоденна кількість подій коливалась в межах 10000 - 42000, а середня кількість подій становила 19615 за добу (для порівняння відмітимо, що у 2018 році ця кількість була трохи менше та становила 18968 за добу).

На рис. 7 показана кількість користувачів, які заходили на сайт щодобово (для порівняння наведені відповідні графіки для 2018 року). Щоденно сайт відвідували від 370 до 960 користувачів. Сума користувачів протягом 1 лютого - 3 березня становить 17961 осіб, в той же час аналіз показав, що при цьому різних користувачів було 3120 осіб (з урахуванням лекторів та студентів), таким чином в середньому кожен користувач заходив приблизно 6 днів (у 2018 році - приблизно 5 днів).

Середня кількість користувачів становила 579 за добу (у 2018 році вона становила 575 користувачів за добу).

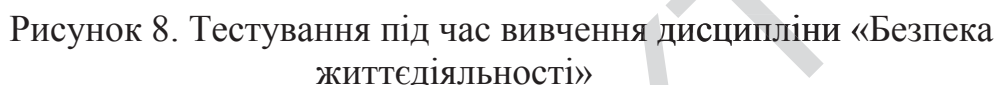

Рисунок 6. Щоденна кількість подій

Рисунок 7. Щоденна кількість користувачів

На завершення дистанційної частини весняного семестру обов'язково треба провести контрольні заходи у вигляді online-тестування або виконання певного завдання. Для цього можна використовувати різні засоби, які існують в системі дистанційного навчання, а саме, можливо створити та провести тестування у різноманітних формах (Множинний вибір, Відповідність, Есе) або використовувати такий вид діяльності як «Завдання» з відправленням відповіді у вигляді файлу до системи. На рис. 8 показаний приклад організації у дистанційному курсі тестування під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності».

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНІЦІАТИВИ ВІДКРИТОГО ЦИТУВАННЯ ДЛЯ АНАЛІЗУ І МОНІТОРИНГУ

Наявність відкритих наукових даних є важливим компонентом для наукометрії та інфометрії, оскільки завдяки відкритим даним, зокрема цитатам, можна здійснювати моніторинг та аналіз, як окремих вчених та установ в цілому. Недивлячись на те, що існує багато проєктів, які пропагандують відкриття наукового контенту міжнародній спільноті, головним з них залишається Ініціативи з відкритих цитувань, яку підтримали всі великі наукові видавці. Завдяки цій ініціативі світовий агрегат Crossref, який надає цифрові ідентифікатори вчених - doi номери, розробив Crossref API, що дозволив моніторити, відслідковувати та аналізувати цитування більше 500 мільйонів наукових публікацій. З Crossref API можна отримати метадані статті. Проте схема JSON, яку використовує Crossref для повернення інформації, не завжди містить повну інформацію, що у цілому негативно впливає на процес моніторингу, зокрема JSON, містить поле ORCID для кожного з авторів статті, це поле, як правило, порожнє, оскільки така інформація зазвичай не доступна в даних, які надають автори та видавці [1].

Юджин Гарфілд, один із засновників біліометрії та наукометрії, стверджував, що «індекси цитування вирішують семантичні проблеми, пов'язані з традиційними предметними індексами, використовуючи символіку цитування, а не слова, щоб описати зміст документа» [2].

Особливості створення дистанційного курсу з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в галузі інформаційної безпеки»	
Ю.К. Корнієнко, С.В. Котлик, О.С. Бойцова	236
Особливості проведення зимового дистанційного модуля 2018-2019 н. р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	239
Впровадження ініціативи відкритого цитування для аналізу і моніторингу	
О.В. Ольшевська, В.О. Соловей, О.Ю. Сакалюк	244
Мотивація і контроль самостійної роботи студентів	
О.М. Котузаки, О.В. Макарова, Л.В. Гордієнко, Ю.Ю. Бровкіна	246
Дистанційне навчання та інновації в дипломному проектуванні	
Г.М. Станкевич, Л.Д. Дмитренко, С.М. Соц	247
Необхідність своєчасного оновлення web-сайтів закладів вищої освіти	
І.С. Чернега, Л.В. Фігурська	251
Форми організації самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни «Підприємницькі мережі»	
Ю.О. Бровкіна	253
Формування у студентів потреб і мотивів до самостійної роботи	
В.В. Атанасова, В.С. Степанова	254
Самостійна робота студентів як складова частина процесу навчання	
А.Д. Салавеліс, С.Л. Колесніченко, Ю.О. Козонова	255
Самостійна робота студентів при засвоєнні дисципліни «Інновації в індустрії гостинності»	
Л.А. Тітомир	257
Використання елементів дистанційної освіти при підготовці бакалаврів з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»	
С.М. Неменуша	258
Дистанційне навчання іноземних мов	
О.С. Зінченко, С.Я. Маслоva, А.В. Руда	260
Масові відкриті онлайн-курси - частина сучасного освітнього процесу у вищій освіти	
Л.М. Сагач	262
Контроль знань дистанційного модуля з хімічних дисциплін	
О.О. Антіпіна, Н.К. Черно	263
ІТ-технології у дисципліні «Електромонтажні роботи»	
П.М. Монтік, А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна	264
Про роль самостійної роботи під час дистанційного навчання на кафедрі Електромеханіки та мехатроніки	
Р.В. Амбарцумянц, С.В. Тутаєв	265
Самостійна робота як форма підвищення рівня учбового процесу	
Г.А. Аванес'янц	266
Деякі активні (інтерактивні) форми і методи навчання	
А.В. Вітюк, Н.Г. Коновенко	267
Ефективність застосування проектів у самостійній пізнавальній діяльності студентів	
А.В. Вітюк, Н.В. Нужна	270